

TEDENSKE SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto V.

V Ljubljani, dne 31. januarja 1929

5. številka

Ob 70 letnici bivšega nemškega cesarja Viljema II.

Vse časopise, ne samo nemško, marveč iz vsega sveta, prinaša te dni slike bivšega nemškega cesarja Viljema, in sicer slikanega pri raznih dogodkih v najrazličnejših oblikah, in to ob priliki njegove sedemdesetletnice.

Nu, in to ni čuda. Viljem je zgodovinska oseba, čigar ime smo posebno mi Jugosloveni s krvavimi črkami zapisali v zgodovino.

Če bi bil kdo drugi kakor bivši nemški cesar vse to podvzel in tudi mnoge, žal izpeljal, bi danes gotovo ne bil med živimi in ne bi praznoval v dostojnem blagostanju svoje 70-letnice, kakor jo praznuje Viljem Hohenzolerski.

Prav dobro je orisal Viljema nemški pisec Ludvig. Med drugim pravi pisec, da je bilo v Viljemu združeno vse nemško gospodstvo, ki je največ pripomoglo k strašni vojni, ki je nesrečno končala za njega in njegov narod. Viljem je bil prvorojeni sin cesarja Fridrika in njegove žene, angleške princeze Viktorije, hčerke angleškega kraljevskega para. Prišel je pohabljen na svet, leva roka mu je ostala za vedno nerazvita in brezmočna. Dve uri po rojstvu so se vedno mislili, da je dete mrtvo-rojeno. Duševno izredno gibčen, kakor pravijo ljudje «brihten», je hotel že v zgodnji mladosti vsem ukazovati. Zaradi tega že zgodaj v mladih letih ni bil prav nič priljubljen in njegova riadutost je presedala celo njegovemu očetu, posebno pa materi, ki mu je neštetokrat očitala, da bo on zakrivil veliko nesrečo nad svojim narodom, kar se je seveda tudi zgodilo. Nekatera pisma Viljemove matere bodo baje te dni tudi priobčena in bomo iz njih izvedeli gotovo mnogo zanimivega.

Leta 1888., in sicer 15. junija, je bil zelo važen dan za nemško državo. Omenjeni dan je postal cesar Viljem II., ki je bil tudi zadnji nemški cesar. Takoj po prevzemu državnih vajeti je pričel obračati po svoje in državni voz je kmalu krenil na kriva pota. Prvo Viljemovo delo je bilo, da je izrekel nezaupnico staremu nemškemu diplomatu Bismarku, ki si je tekom let spletel največje zasluge za nemško državo. Domišljavi cesar je to storil gotovo iz slavoohleplja. Mogočni nastop mladega cesarja se je dopadel narodu in sledil mu je v slepi pokorščini. Zavladalo je začasno tudi blagostanje. Cesar pa se ni zadovoljil s tem. Njegov ponos in njegova samozavest sta naraščala od dneva do dneva, dokler si ni utepel v glavo, da je on izvoljen, odnosno od Boga poslan, da vodi nemški narod. Vedno bolj je dozorevala v Viljemu misel, da je Nemčija obdana od samih zavidnežev, ki ji strežejo po življenju in da je on poklican streti vse sovražnike ter vse narode podvreči germanški, nemški nadmoči. Pričel je graditi največjo armado, kar jih je do tedaj videl svet.

Viljemova politika je pričela vznemirjati vso Evropo, postala je nevarna za ravnotežje in mirno sožitje evropskih narodov. Viljem je razdril prijateljske vezi med Nemčijo in Rusijo, izzval je prepir pri Francozih in si nakopal zaradi svoje izzivalne trmo glave politike največjega nasprotnika in to celo sorodnika, poznejšega angleškega kralja Edvarda.

Najbolj zagrizen in nadut nasprotnik pa je bil Slovanom, posebno Jugoslovenom, ki jih je pri vsaki priliki smatral kot manj vredne ljudi, ki naj bi bili za to tukaj, da hlapčujejo nemški gospodi. Z avstrijskim zatiralcem Jugoslovenov, z nadvojvodo Franom

Ferdinandom, s katerim sta si bila kaj sorodna v čustvih, sta delala naklepe o neskončni nemški oblasti, ki ima nalogo zasužniti svet.

Sestajala sta se pri raznih prilikah, pod najrazličnejšimi pretvezami in razmišljala, kako zanetiti svetovni mir, ki naj bi zgorel v slavo njihovega gospodstva. Tak je bil obisk Frana Ferdinanda v Nemčiji in vrnitev istega po Viljemu v Miramaru pri Trstu in Konopištu, kjer sta baje cvetice pregledovala, v resnici pa sta se pripravljala na strašno svetovno klanje.

Kdor hoče spoznati Viljemovo nebrzdanost in prevzetnost, pravi nemški pisec Ludvig, mora čitati njegove opazke na robu diplomatičnih, to je važnih državnih dokumentov, ki so mu jih predlagali njegovi višji uradniki in visoki oficirji.

Ves svet se boji Vilhelmove preobjestnosti. V vseh svojih govorih, ki jih je bilo pri vsaki priliki na koše, se je zadnji nemški

cesar bahal, napadal druge narode in jih izzival. To je trajalo tako dolgo, da je prišlo do svetovne vojne. Neposredno pred izbruhom so Viljema svaričili, a ni si pustil nič dopovedati. Podpihoval je tako dolgo, da se je vnelo. Ko je bil avstrijsko-srbski prepir, ki je bil umetno ustvarjen po sovražnikih Slovanov, je menil nemški poslanik na dunajskem dvoru, da bi bilo treba svetovati znorelim dunajskim diplomatom in generalom zmernost, da naj bodo vendar pametni in zadevo temeljito premislijo. Vilhelm pa mu je to preprečil, s pripombo: «Srbiji se mora napraviti konec in kmalu!» To je Avstrijce podnetilo, ker so se zavedali Vilhelmove pomoči.

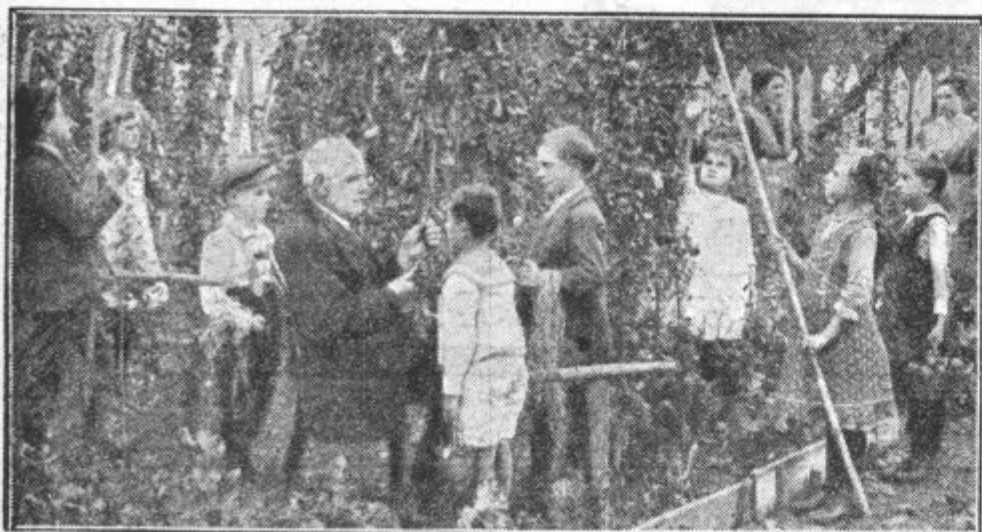
Tak je bil Vilhelm pred vojno, nič boljši in še prevzetejši pa med vojno. Kaj vse je pripovedoval svojim rojakom. Na njegov ukaz so udrle nemške čete preko Belgije, ki ni bila prav nič zapletena v vojno. Ukazal je brez usmiljenja potapljati tudi potniške ladje nasprotnih držav in še razno drugo. Kako si je bil svest svoje zmage, pričajo njegovi govori, ki jih tudi med vojno ni manjkalo. Tako je tolažil nemške čete, da se, še predno bo odpadlo listje iz drevja, povrnejo. Mnogo

jih je obležalo na bojnih poljanah, nekaj se jih je povrnilo, a ne zmagovito, kakor je Vilhelm obljubljal in tudi takrat ne, kakor je on to mislil. Čete so se povrnilo premagne in uničene, in sicer šele v peti jeseni, ko je listje petič odpadlo. Viljem je obračal, Bog je obrnil. Parkrat bi bil imel Viljem priliko skleniti mir, a ni ga hotel. Čakal je zadnjega.

Zanimivi so dogodki, ki so se vršili proti koncu vojne v Viljemovi bližini. Še nazadnje, ko je videl, da je že vse izgubljeno, je hotel rešiti sebi prestol. Ko so čete razpadle in ljudstvo klicalo doli s cesarjem, je hotel zbrati nekaj vojakov in z njimi udariti na lastni nemški narod. Šele, ko mu je komandant Hindenburg povedal, da zvestih čet ni več, je bil zlomljen. Ko so mu svetovali, da naj beži, je odgovoril, da ostane. Ali že uro kasneje jo je strahopetno odkuril preko meje na Nizozemsko. To se je zgodilo 10. novembra 1918.

Množice so zahtevale, da se bivšega cesarja, ki je bil med glavnimi krivci svetovne vojne, pozove na odgovornost, da ga doleti zaslužena kazen in svet je radovedno čakal, kaj se zgodi, morda tako kakor z Napoleonom in drugimi premaganimi vladarji. Prišlo je nasprotno in on sedi brezskrbno v svojem gradu v Dornu,

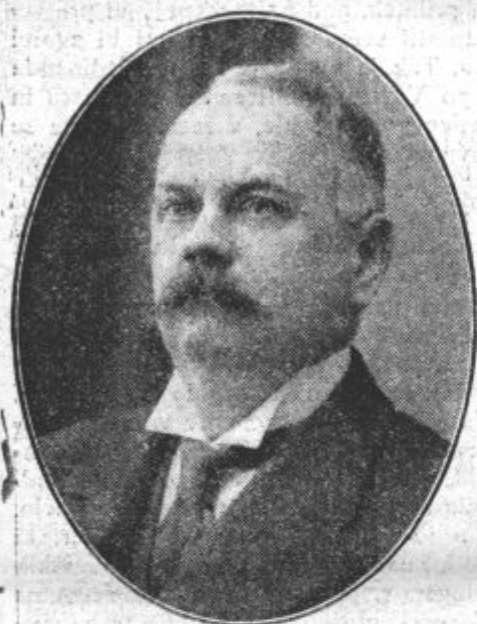

Vpokojeni nadučitelj Fran Praprotnik v Mozirju, izborni šolnik in veles zaslužni sadjar, je te dni obhajal svojo 80-letnico.

Pokojni Dragotin Seliškar, ki se je ponesrečil na velikem vodnem kolesu Marksove tovarne na Količevem pri Domžalah.

inž. Viljem Putick, svetovnoznani raziskovalec kraških jam, velezaslužen za povzdigo gozdarstva in za urejevanje vodnih razmer na Krasu in v kočevski pokrajini, je bil v ponedeljek v 73. letu starosti, položen k večnemu počitku pri Sv. Križu v Ljubljani.

Na desni zgoraj: Naš priljubljeni slovenski pesnik Radoj Peterlin, ki se je podpisoval kot Petruška, je te dni praznoval svojo 50-letnico. Spisal je tudi mnogo prijetnih povestic. Rojen je bil v Kamniku. Ze v zgodnji mladosti ga je gnalo po svetu, ki ga je velik del prepotoval.

Akademik, dijak Stanko Seliškar, ki je prejel 10.000 Din zavarovalnine po ponesrečenem pokojnem očetu, ki je bil za omenjeno svoto zavarovan kot naročnik Jutra pri zavarovalnici «Triglav».

Matija Kožar, posestnik in mlinar v Veliki Malenici, je te dni praznoval 60-letnico svojega rojstva. Slavljenec je neumoren narodni delavec in si je priboril nevenljivega zasluge za domače kraje in širšo okolico.

V sredo se je vršila tekma za državno smučsko prvenstvo na Pohorju. Najbolje sta se topot odrezala Boris Jenko (XX) in Vida Bervarjeva (X). — Nekaj naših smučarjev pa je odšlo tekmoval v Rumunijo, kjer so se zelo dobro postavili.

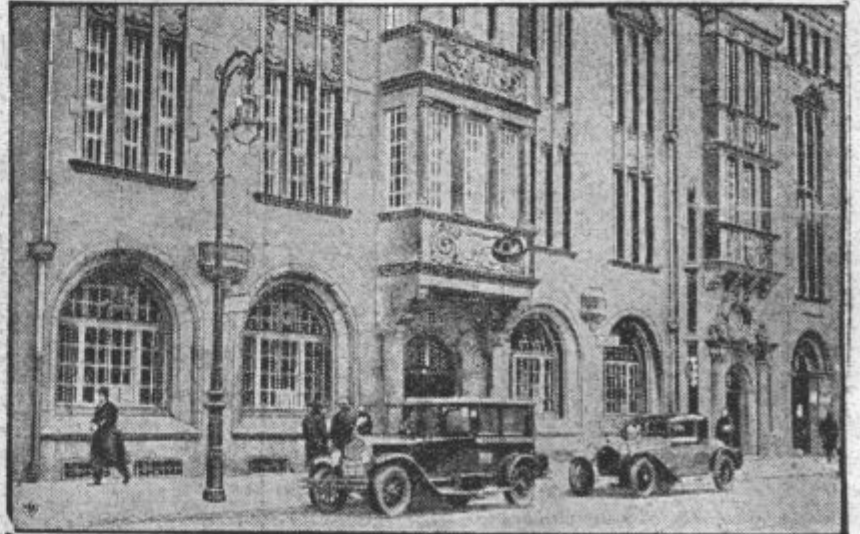
Slavni nemški skladatelj Fran Schubert, po čigar napevih je bila zložena lepa gledališka igra «Pri treh mladenkah». Na levi vidimo ljubice slavnega skladatelja Schuberta, ki so gotovo vplivale na njegovo umetniško delovanje in snovanje.

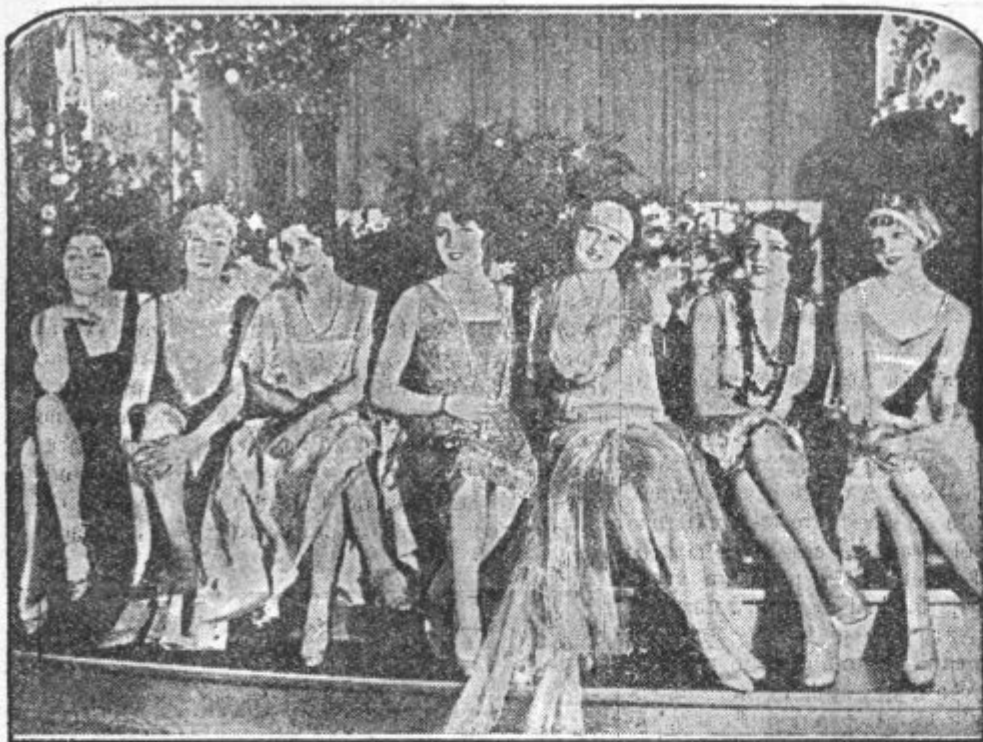
Afganistanski kralj Amanulah in njegova žena. — Kakor kažejo zadnja poročila, bo koncem koncev vendar zmagal stari kralj in ponovno zasedel prestol. Večina uporniških plemen se mu je že pridružilo. Na desni pa vidimo družinico, najmlajši hčerki s svojim spremstvom. — Upajmo, da ob kralju Amanulahu uspelo izvesti svoje delo in dvigniti kulturo njegovega naroda, kar bo v dobrobit vsemu svetu.

Kakor pri nas, prav tako se zabavajo na sankališčih tudi v Franciji in očrvščujejo v zimskem zraku.

Kak drzni so tatovi, kaže velik vlom, ki je bil izvršen te dni v Berlinu. Tatovi so vlomili kar pri belem dnevu v poštno poslopje, ko ze bilo polno uradnikov navzočih, in odnesli za 1 milijon mark.

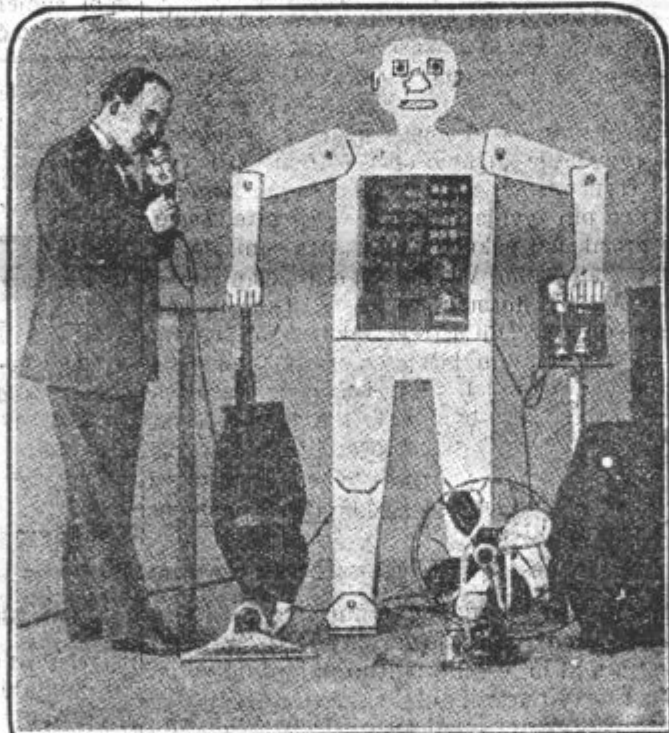
Po vojni so prišle v modo raznovrstne tekme. Tako tekmujejo v zadnjih letih tudi ženske, katera je lepša. Na sliki vidimo lepotice iz različnih velikih držav, in sicer (od leve proti desni) Parižanko, Angležinjo, Rusinjo, Francozinjo, Poljakinjo, Španjolko in še drugo Angležinjo. Najlepša izmed teh pa bo tekmovala z najlepšo Američanko za svetovno prvenstvo.

Vrtoglava vaja gasilcev v Losangelesu v Ameriki.

V Pragi je pred nekaj dnevi umrl češki pisatelj František Herites, ki je bil znan tudi med Slovenci.

Čuden aparat v podobi človeka se pregiblje s pomočjo elektrike in opravlja razna dela.

Ravnatelj češkega tiskovnega urada v Pragi se je podal na daljši smuški pohod v gorovje Krkonoše, kjer je zmrznl.

Mož, ki je bil deset let obločen kot ženska. Paul Grapo je bil vojni begunec. Da se prikrije, se je preoblekel za žensko. Na desni v ženski obleki, v sredini kot moški in ženska, na levi pa vidimo njegovo ženo s svojim zagovornikom, na zatožni klopi, pred poroto. Ker je Grapo svojo ženo zelo mučil, ga je lesta v obupu ustrelila. Bila pa je oproščena.

